

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
EL HİJYENİ TALİMATI

Doküman Kodu	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.02	ARALIK 2023	0	0	1

1. AMAÇ: Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Ağız ve diş sağlığı Merkezi ortamında el hijyenine uygun standartların belirlenmesini sağlamaktır.

2. KAPSAM: Bu talimat merkez ortamında hasta bakımı, tedavisi, hastaya uygulanacak invaziv girişimler öncesinde ve sonrasında, cerrahi işlemler öncesinde ve sonrasında uygulamaya yönelik standartları kapsar.

3. KISALTMALAR:

4. TANIMLAR:

5. SORUMLULAR: Hasta tedavisinde, takibinde, bakımında, transferinde yer alan Tüm Çalışanlar.

EKK Koordinatörü: EKK Başkanı ve Hemşireleri.

6. FAALİYET AKIŞI

6.1. El Hijyeni Metodu:

6.1.1. Ellerde vücut sıvı ve salgılarıyla gözle görülebilir kirlenme olduğunda ve sporlu bakteri enfeksiyonlarında eller mutlaka su ve antiseptik özelliği olan sabun kullanılarak yıkanmalı ve kâğıt havlu ile kurulmalıdır. Ellerde gözle görünür kirlenme yoksa %60- 95 alkol içeren el dezenfektanı ile eller kuruyana kadar ovalanmalıdır.

6.2. El Hijyeni Sağlanması İçin Önerilen Durumlar:

6.2.1. Hasta ile her temas öncesinde ve sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır.

6.2.2. Hasta çevresinde bulunan yüzeyler ve tıbbi cihazlarla temas sonrası hasta ile temas etmeden önce el hijyeni sağlanmalıdır.

6.2.3. Her türlü invaziv girişim (küçük/büyük cerrahi girişimler, periferik veya santral damar içi katater takılması, endotrakeal entübasyon vb.) ve invaziv aletlerle temas (üretral katater, periferik veya santral damar içi katater, endotrakeal tüp, mekanik ventilatör devreleri, drenaj tüp ve kataterleri vb.) öncesinde ve sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır.

6.2.4. Aynı hasta üzerinde kirliliğinden temiz bölgeye geçilirken eldiven çıkarılarak el hijyeni sağlanmalı, sonrasında gerekirse yeniden eldiven giyilmelidir.

6.2.5. İlaçların hazırlanması ve parenteral karışımların hazırlanmasına başlanmadan önce el hijyeni sağlanmalıdır.

6.2.6. Tüm çalışanlar işe başlamadan önce, yemek öncesinde, tuvalete girmeden önce ve sonra, işten ayrılmadan önce el hijyenini sağlamalıdır.

6.2.7. Eldiven giyilmesi gereken durumlarda, eldiven giymeden önce ve sonra el hijyeni sağlanmalı, temas sonrasında eldiven çıkarılarak yeniden el hijyeni sağlanmalıdır.

6.3. Hijyenik el yıkama işlemi aşağıdaki aşamalar izlenerek gerçekleştirilmelidir

6.3.1. El yıkama öncesinde bütün takılar (yüzük, saat, bileklik v.b) çıkarılmalıdır.

6.3.2. Eller suyla ıslatılmalıdır.

6.3.3. Sabun dağıtıcısından 3-5 ml sıvı sabun alınıp, Şekil 1'deki el yıkama hareketleri yapılmalıdır. Bu işlem 40-60 sn süre ile yapılmalıdır.

6.3.4. Akan su altında eller iyice durulanmalıdır.

NIĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
EL HİJYENİ TALİMATI

Doküman Kodu	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.02	ARALIK 2023	0	0	1

6.3.5. Tek kullanımlık kağıt havlu ile eller kurulandıktan sonra musluk kağıt havlu ile kapatılmalıdır. Temiz ellerle musluğa dokunulmamalıdır.

6.4. El Ovalama İşlemi Aşağıdaki Aşamalar İzlenerek Gerçekleştirilmelidir

6.4.1. El ovalama öncesinde bütün takılar (yüzük, saat, bileklik v.b) çıkarılmalıdır.

6.4.2. Alkol bazlı el antiseptik solüsyonundan 3 ml alındıktan sonra, Şekil 2'deki el ovalama hareketleri yapılmalıdır. Bu işlem **20- 30 sn süre ile yapılmalı, solüsyon ellerde kuruyuncaya kadar devam edilmelidir.**

6.5. Cerrahi El Yıkama/Ovalama:

6.5.1. Cerrahi el hijyeni ameliyathanede ameliyat olacak vaka odasına steril olarak girecek herkes tarafından yapılması gereken işlemdir. Su ve sabunla yıkama ve akol bazlı el antiseptiği ile ovalama olmak üzere iki şekilde yapılır.

6.5.2. Cerrahi el hijyeni öncesinde bütün takılar (yüzük, saat, bileklik v.b) çıkarılmalıdır.

6.5.3. Cerrahi el hijyeni, cerrahi kıyafetler (ameliyathaneye özel forma, bone/kep/şapka ve maske) giyildikten sonra yapılmalıdır.

6.5.4. Yıkama tekniği kullanılıyorsa, eller ve ön kol antiseptik madde içeren sabun kullanılarak **3-5 dk süreyle ovalanarak sabunlanır** (günün ilk ameliyatından önce eller 5 dk yıkanmalıdır). Eller ve ön kol durulandıktan sonra eller yukarıda tutularak steril havlu ile kurulandırılmalıdır (**Şekil 3**).

6.5.5. Cerrahi el ovalama tekniği kullanılacaksa, ellerde gözle görülür kirlenme varsa ovalama öncesi su ve sabunla yıkanmalı, sonrasında Şekil 4'teki basamaklar takip edilerek yapılmalıdır.

6.6. El Hijyeninde Önemli Noktalar

6.6.1. Alkollü el dezenfektanı kullanılırken, ellerin ıslak olmamasına dikkat edilmelidir.

6.6.2. Eller yıkandıktan veya alkollü el dezenfektanı ile ovalandıktan sonra eldiven giyilecekse ellerin kuru olmasına dikkat edilmelidir.

6.6.3. Dermatit riskini artırabileceği için sıcak su kullanımından kaçınılmalıdır. Ellerin sık yıkanması ve alkollü el dezenfektanlarının kullanılması sonucu ellerde meydana gelecek kurumaya karşı, gün içerisinde sık sık nemlendirici kremler kullanılmalıdır.

6.6.4. El tırnaklar tırnak yatağını geçmemelidir. Suni tırnak ve oje kullanılmamalıdır.

6.6.5. Eldiven kullanımının el hijyeni gerekliliğini ortadan kaldırmadığı unutulmamalıdır.

6.6.6. El yıkama lavaboları başka amaçlarla kullanılmamalıdır.

Doküman Kodu	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.02	ARALIK 2023	0	0	1

Şekil 1. Hijyenik el yıkama işlemi

ELLERİMİZİ NASIL YIKAMALIYIZ ?

GÖZLE GÖRÜNEN KİRLENME OLDUĞUNDA ELLERİNİZİ YIKAYINIZ!
GÖZLE GÖRÜNÜR KİR YOKSA, ALKOLLE OVALAYINIZ

El yıkama süresi: 40-60 saniye

- 0** Su ile ellerinizi ıslatınız;
- 1** Ellerinizi tüm yüzeyine yeterli kadar sabun alınız;
- 2** Avuç içlerini dairesel hareketlerle ovalayınız;
- 3** Sağ avuç içi sol el sırtına gelecek şekilde ovalayınız, parmak aralarını ovalayınız, diğer el için de aynı hareketleri yapınız;
- 4** Avuç içlerini birleştiriniz, parmak aralarıyla birlikte ovalayınız;
- 5** Parmakların arkasını diğer elin avuç içinde birbirine kilitleyerek ovalayınız, diğer el için de aynı hareketleri yapınız;
- 6** Her iki başparmağı dairesel hareketlerle diğer elin avuç içinde ovalayınız;
- 7** Her bir elin parmak uçlarını diğer elin avuç içinde dairesel hareketlerle ovalayınız;
- 8** Ellerinizi su ile durulayınız;
- 9** Ellerinizi tek kullanımlık kağıt havlu ile kurulayınız;
- 10** Kullandığınız kağıt havluyla musluğu kapatınız;
- 11** ELLERİNİZ artık GÜVENLİ

**ELLERİNİZİ TEMİZLEYİNİZ
HAYAT KURTARINIZ**

Dünya Sağlık Örgütü

Doküman Kodu	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.02	ARALIK 2023	0	0	1

Şekil 2. Alkol bazlı el antiseptiği ile el ovalama işlemi:

ELLERİ ALKOLLE NASIL OVALAMALIYIZ ?

EL HİJYENİ İÇİN ELLERİNİ ALKOLLE OVALA!
ELLERİNDE GÖZLE GÖRÜNÜR KİRLENME OLDUĞUNDA ELLERİNİ YIKA!

1 El ovalama süresi: 20-30 saniye

1a Avuç içine ellerinin tüm yüzeyini kaplayacak miktarda alkol alınır;

1b Avuç içlerini dairesel hareketlerle ovalayınız;

2 Avuç içlerini dairesel hareketlerle ovalayınız;

3 Sağ avuç içi sol el sırtına gelecek şekilde birleştiriniz, parmak aralarıyla birlikte ovalayınız, diğer el için de aynı hareketleri yapınız;

4 Avuç içlerini birleştiriniz, parmak aralarıyla birlikte ovalayınız;

5 Parmakların arkasını diğer elin avuç içinde birbirine kıstıyarak ovalayınız, diğer el için de aynısını yapınız;

6 Her iki başparmağı dairesel hareketlerle diğer elin avuç içinde ovalayınız;

7 Her bir elin parmak uçlarını diğer elin avuç içinde dairesel hareketlerle ovalayınız;

8 Ellerinizi kurduğunda
ELLERİNİZ GÜVENLİDİR

 Dünya Sağlık Örgütü

**ELLERİNİZİ TEMİZLEYİNİZ
HAYAT KURTARINIZ**

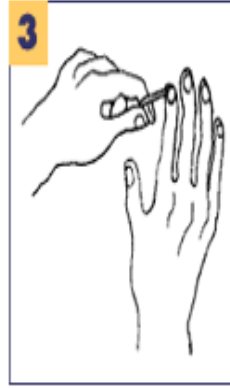
Doküman Kodu	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.02	ARALIK 2023	0	0	1

Şekil 3. Cerrahi el yıkama işlemi:

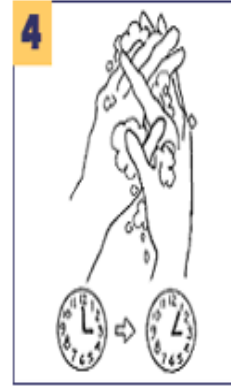
Cerrahi El Yıkama

Yüzük, saat vb. takılar çıkarılmı

Tırnak altları temizlenmeli

3-5 dakika elin tüm yüzeyleri yıkanmalı

Eller yukarıda olacak şekilde dirseklere kadar kollar yıkanmalı

Ellerden dirseğe doğru steril havlu ile kurulanmalı

Eller yukarıda olacak şekilde önlük ve eldiven giyilmeli

Doküman Kodu	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.02	ARALIK 2023	0	0	1

Şekil 4.

Cerrahi El Ovalama Tekniği

- Ameliyathane de sabun ve su ile el yıkama, cerrahi kıyafetler (ameliyathaneye özel forma, bone/kep/şapka ve maske) giyildikten sonra yapılmalıdır.
- Her cerrahi işlem öncesi, 1.-17. resimlerdeki uygulamalar dikkatle takip edilerek alkol bazlı el dezenfektanı ile cerrahi el hazırlığı yapılmalıdır.
- Ameliyat sonrası eldiven çıkarıldığında ellerde gözle görülür kirlenme varsa su ve sabunla yıkanmalıdır.

2 ml (2 doz)* alkol bazlı el dezenfektanı sol elin avucuna dirsek kullanılarak alınmalıdır.

Tırnakların dekontaminasyonu için 5 saniye boyunca sağ elin parmak uçları alkol bazlı el dezenfektanına daldırılarak ovalanmalıdır.

Şekil 3-7: El dezenfektanı sağ kol boyunca dirseğe kadar sürülmelidir. 10-15 saniye boyunca dezenfektan kuruyana kadar dairesel hareketlerle tüm kolun yüzeyine temas edildiğinden emin olunmalıdır.

Şekil 8-10: Şekil 1-7'deki basamaklar sol el ve kol için tekrarlanmalıdır.

Sol ele 2 ml (2 doz)* Alkol bazlı el dezenfektanı alınmalı, Şekil 12-17 takip edilerek bileklere kadar her iki el 20-30 saniye boyunca ovalanmalıdır.

Eller bileklere kadar alkol bazlı el dezenfektanı ile kaplanmalı, dairesel hareketlerle parmak araları ovalanmalıdır.

Sol elin arkası ve bilek kısmı, sağ el avuç içi ile ovalmalı ve aynı işlem diğer el için yapılmalıdır.

Avuç içleri birbirine bakacak şekilde parmak araları ovalanmalıdır.

Parmak arkaları diğer elin avuç içine alınarak öne arkaya doğru yapılacak hareketlerle ovalanmalıdır.

Sol elin başparmağı sağ elin avuç içine alınarak dairesel hareketlerle ovalanmalıdır. Aynı işlem, diğer el için de uygulanmalıdır.

Eller kurduğunda, steril kıyafet ve eldivenler giyilebilir.